

Som nærmeste nabo til Stejlepladsen fremsender jeg; Peter M. Løgstrup, Bådehavngade 55A, 2450 Kbh. SV. herved bemærkninger til høring vedr.: ”Stejlepladsen - lokalplanforslag, kommuneplantillæg og miljørapporter”

Høringssvar og indsigelser vedrører følgende emner:

- Natura 2000
- Trafikken til og fra Bådehavngade og omkring Fiskerhavnen
- Kulturværdier på Stejlepladsen og Fiskerhavnen
- Grønne områder og deres sammenhæng med hinanden

De overordnede bemærkninger er, at en række af de vurderinger og undersøgelser, der er foretaget i forbindelse med lokalplanforslag, kommuneplantillæg og miljørapporter, ikke er tilstrækkeligt belyst til, at Københavns Borgerrepræsentation, på et oplyst og objektivt grundlag, har mulighed for at træffe en endelig beslutning om bebyggelse af Stejlepladsen. Dertil er der i de foretagne undersøgelser for mange og for graverende mangler, og derfor bør vedtagelsen af lokalplan og kommuneplantillæg udskydes, indtil der er rettet op på disse mangler.

I det følgende er bemærkningerne kort opsummeret og efterfølgende uddybet.

Natura 2000

Der er gjort indsigelse mod Kommuneplan 2019 og gjort opmærksom på, at Københavns Kommune i forbindelse med byggeplanerne på Stejlepladsen og Selinevej bør få udarbejdet en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 3. Kommunen har ikke fulgt denne opfordring, og vi har den 25/3 2020 indgivet klage over vedtagelse af Kommuneplan 2019 til Planklagenævnet, hvor den i øjeblikket behandles. Undertegnede mener, at der heller ikke i forslaget til lokalplan for Stejlepladsen, med tilhørende miljørapporter, er tilstrækkeligt belæg for, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen, så det er fortsat vores påstand, at dette bør ske inden vedtagelsen af lokalplanen.

Trafikken til og fra Bådehavngade og omkring Fiskerhavnen

Trafikken til og fra Stejlepladsen og på den anden side af Bådehavngade vil medføre en betydelig forøgelse af trafikmængden og støjen. Den kumulerede effekt fra støjklenderne er ikke belyst tilstrækkeligt, og grundlaget for at vurdere den samlede støjbelastning er derfor heller ikke tilstrækkeligt.

Kulturværdier på Stejlepladsen og i Fiskerhavnen

I miljørapporten er kulturmiljøet og dets betydning for området ikke tillagt nogen betydning. Derfor kan miljørapporten efter vores vurdering ikke danne grundlag for lokalplanens sammenfatning, alene af den grund at den ikke lever op til lokalplanernes eget krav om, at "lokalplanen skal indeholde krav til vurdering af bevarelse af kulturhistoriske værdier".

Grønne områder og deres sammenhæng med hinanden

Der er intet i det fremlagte høringsmateriale, som viser, at man har taget stilling til de sundhedsmæssige aspekter ved adgang til naturområder, heller ikke betydningen af sammenhængende områder samt kort adgang til grønne områder. Det, mener vi, er nødvendigt at belyse, inden lokalplanen vedtages.

Uddybende begrundelser for bemærkninger til høringen

Natura 2000

Der er gjort indsigelse mod Kommuneplan 2019 og gjort opmærksom på, at Københavns Kommune i forbindelse med byggeplanerne på Stejlepladsen og Selinevej bør få udarbejdet en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 3. Kommunen har ikke fulgt denne opfordring, og Foreningen Fiskerhavns Venner har d. 25/3 2020 sammen med Danmarks Naturfredningsforening og Fredningsalliancen indgivet klage over vedtagelse af Kommuneplan 2019 til Planklagenævnet, hvor den i øjeblikket behandles.

Undertegnede mener, at der heller ikke i forslaget til lokalplan for Stejlepladsen, med tilhørende miljørapporter, er belæg for, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen, så det er fortsat vores påstand, at dette bør ske inden vedtagelsen af lokalplanen.

Begrundelse

I forbindelse med det planlagte byggeri på Stejlepladsen har Københavns Kommune ikke foretaget en habitatkonsekvensvurdering, jf. habitatbekendtgørelsen, under hensyntagen til bevaringsmålsætninger for det nærliggende Natura 2000-område, N143 (H127 og F111) og fuglene på udpegningsgrundlaget.

Lokalplaner må ikke stride mod Natura 2000-lov og -handleplan, fordi der er krav om konsekvensvurdering af planer og projekter, der kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er bestemmelse om, at bygge- og anlægsplaner mv. ikke kan vedtages, hvis det kan skade natur, miljø og beskyttede habitatområder, uanset om de påtænkte planer eller projekter er inden for eller uden for de udpegede områder (jf. Bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter).

På den baggrund forventes det fortsat, at der udarbejdes en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen.

Hverken Væsentlighedsvurderingen (Rambøll april 19), Miljøkonsekvensrapport (Cowi maj 20) eller Miljørapport (Cowi juni 20) kan erstatte en habitatkonsekvensvurdering, fordi de ikke på tilstrækkelig og fyldestgørende vis **udelukker**, at det planlagte byggeri på Stejlepladsen kan påvirke det nærliggende Natura 2000-område, N143 (H127 og F111), navnlig at fuglene på udpegningsgrundlaget påvirkes væsentligt.

Københavns Kommune skrev selv den 31.4.2020, i forbindelse med anlæggelsen af strand i Valbyparken: "Anlægsarbejdets tredje og sidste fase kan først starte i foråret 2021, da Kalveboderne er et Natura 2000-område, som er et netværk af naturbeskyttede områder i EU. Det betyder, at der kun må arbejdes i perioden maj til august for at beskytte det sårbare fugleliv i Kalveboderne." Det er mærkeligt at kun det gælder i Valbyparken og ikke på nabogrunden Stejlepladsen.

Det ligger fast, at forslaget til lokalplan muliggør, at der udlægges ca. 64.500 m² etageareal primært til boligbyggeri på Stejlepladsen. Der er derfor ingen tvivl om, at lokalplanens rammer muliggør drastiske ændringer af områdets (natur)tilstand, anvendelse og tidligere status som fredet område. En effektivering af lokalplanen vil fjerne den nuværende ro i såvel de udlagte områder som i de nærliggende rekreative områder på land og i vand med fuldstændig ødelæggende konsekvenser for den nuværende natur og biodiversitet i det udlagte område – og dermed have konsekvenser for det nærliggende Natura 2000-områdes udpegningsarter.

Lokalplanen muliggør, at området benyttes af mange mennesker på alle tænkelige måder, når der udlægges ca. 64.500 m² etageareal primært til boligbyggeri på Stejlepladsen, foruden 81.000 m² på Selinevej. Den blotte sandsynlighed eller risiko for en væsentlig påvirkning er tilstrækkelig til at udløse krav om en habitatkonsekvensvurdering (jf. forsigtighedsprincippet). Mangler den nødvendige konsekvensvurdering, kan det medføre, at lokalplanen er ugyldig.

Dertil kommer, at beslutningerne i kommunalplanprocessen er truffet af Københavns Kommune selv, for at Københavns Kommune, som interessent i Udviklingselskabet By & Havn I/S, CVR 30823702, opnår mulighed for at byudvikle området. Københavns Kommune har som ejer af 95% af By & Havn (staten ejer de sidste 5%) således en væsentlig økonomisk interesse i vedtagelsen af lokalplanen, og derfor ville aktør i alle andre sammenhænge være inhabil.

Kommunens egeninteresse må i det mindste skærpe de krav, der stilles til beslutningsgrundlaget og de afgørelser, kommunen træffer, i lyset af almindelige principper om habilitet.

Jf. NKO 418 2007 kan en lokalplan blive erklæret ugyldig og ophævet, her fordi kommunen har tilgodeset og varetaget hensynet til egne økonomiske interesser som sælger af ejendommen.

Undertegnede frygter, at Københavns Kommunes økonomiske interesser har påvirket planprocessen, og at kommunen har prioriteret dens økonomiske interesser på bekostning af en habitatkonsekvensvurdering.

Trafik til og fra Bådehavns­gade og omkring Fiskerhavnen

Trafikken til og fra Stejlepladsen og på den anden side af Bådehavns­gade, vil medføre en betydelig forøgelse af trafik­mængden og støjen. Den kumulerede effekt fra støjkilderne er ikke belyst tilstrækkeligt, og grundlaget for at vurdere den samlede støjbelastning er derfor heller ikke tilstrækkeligt.

Begrundelse

Trafikken til og fra Bådehavns­gade og omkring Fiskerhavnen er det eneste punkt, hvor Cowi finder, at der er tale om en væsentlig forandring. Alligevel fremkommer der ikke et løsningsforslag på de alvorlige udfordringer, den øgede trafik rejser. På borgermødet den 21/9 2020 indrømmede såvel Cowi som forvaltningen, at løsningsforslagene var yderst begrænsede.

Både Cowi og forvaltningen forholder sig kun til byggeriet på Stejlepladsen, og hvordan man undgår at genere trafikken, der dagligt kører ind og ud af København i myldretiderne.

På borgermødet gjorde en række borgere opmærksom på, at der vil flytte flere tusinde nye beboere til området som følge af de kommende bebyggelser, ikke kun på Stejlepladsen, men også på den anden side af Bådehavns­gade, og at de kun har én vej at køre ud af og ind til området. På trods af dette, og på trods af de fremtidige byudviklingsplaner for området, har man fraveget at anlægge en **helhedsvurdering** for området.

Der gives på ingen måde en samlet vurdering af den samlede trafikbelastning. Man har helt undgået at forholde sig til en række trafikproblemer som:

En samlet helhedsplan for trafikbelastningen ud fra de samlede byfornyelsesplaner, der tænkes for området.

- Parkeringsløsninger og trafikbelastning, der ikke belaster Fiskerhavnen og de små veje, der forbinder Fiskerhavnen og Bådehavns­gade og Sejlklubvej. Dette er afgørende for at fastholde det særlige kulturmiljø i Fiskerhavnen.
- Afsætningsplads for børnehaven.
- Hvordan man undgår, at området bliver som en magnet for parkering, når Metrostationen åbner. Redegørelsens bemærkninger

- ”Derfor er bilparkeringen placeret langs området yderkant med adgang til p-kælder fra Bådehavnsgade og parkering langs Sejlklubvej. Det er hensigten, at det kun er den nødvendige trafik, som fx renovation, servicekørsel, handicapparkering, bådtransport, medlemmer af bådeklubberne, samt redningskørsel, der skal køre ind i området. Desuden skal der være plads til at store kranbiler kan komme ind i bådeklubberne på Sejlklubvej. Trafik til daginstitutionen vil ske fra Bådehavnsgade”,

peger i stik modsat retning og er uden hensyn til kulturmiljøet i Fiskerhavnen direkte ødelæggende for området. Det er ikke tilstrækkeligt kun at fokusere på Stejlepladsen.

- Redegørelsens bemærkning om at
 - *Der skal **efter** færdiggørelsen af byggeriet være adgang med kranbil til området med fiskernes bundgarnspæle.*

vil være direkte ødelæggende og skadelig for erhvervsfiskeriet, hvis der ikke også i anlægsfasen gives adgang til tung trafik for erhvervsfolkere.

- Der er ingen løsninger i byggeperioden for adgang ad Sejlklubvej til alle bådeklubberne, heller for kranbiler til bådtransport. Især forår og efterår, hvor bådene skal enten i eller op af vandet.
- Med den massive stigning af bløde trafikanter bør der udarbejdes en løsning for disse over Sjællandsbroen f.eks. i form af en stigbro.
- Også selve trafikken på Bådehavnsgade udgør et særskilt problem, idet det er den eneste vej, der forbinder området. Der er ingen løsningsforslag til dette.

Selve trafikken på Bådehavnsgade udgør et særskilt problem, idet Bådehavnsgade er den eneste vej, der forbinder området. Der er ingen løsningsforslag til dette. I driftsfasen forventes der en forøget trafik på ca. 2.000 biler i døgnet, svarende til at trafikken på Bådehavnsgade øges med ca. 28 %.

Støj fra trafik

Ifølge lovgivningen i Danmark er en bolig støjbelastet, hvis udearealet udsættes for vejstøj over den vejledende grænseværdi på Lden 58 dB. Hvis støjen er over Lden 68 dB, betegnes boligen som stærkt støjbelastet. Det må derfor konstateres, at de omkringliggende boliger vil være betydeligt støjbelastet, ud over et acceptabelt niveau, i en periode på adskillige år.

Støj fra biler og lastbiler som følge af byggeriet vil ligge på mellem 70 og 80 dB, 6 dage om ugen, fra 7.00-19.00, lørdag 8-17, hvilket er normal praksis ved byggeri i resten af Sydhavnen og Nordhavnen. Beboerne omkring Stejlepladsen vil derfor blive påvirket af et langvarigt og vedvarende støjniveau, som iflg. lovgivningen betegnes som stærkt støjbelastende.

Miljørapporten konkluderer også på den baggrund, at projektets påvirkning af omgivelserne i driftsfasen er væsentlige. Modsat andre områder, der udbygges i Sydhavnen, og hvor det fremgår af lokalplanen, at der udbygges, har beboerne ved Stejlepladsen ikke haft mulighed for at fravælge en tilflytning til området, idet beboerne reelt er ofre for en affredning, og dette væsentlige hensyn må nødvendigvis indgå i den samlede beslutning om gennemførelse af byggeriet.

Det er i miljøkonsekvensrapporten ikke angivet, hvilket dB niveau middel er. Det er vigtigt, da det er meget afgørende, om lydniveauet er på 60 eller 90 dB.

Længere tids påvirkning med støj er skadeligt. Fra 40 dB kan indlærings- og koncentrationsforstyrrelser forekomme, fra 60 dB er høreskader mulige efter længere tids påvirkning, og fra 65 dB er der 20 procent øget risiko for hjerte-kar-sygdomme ved længere tids påvirkning. 85 dB er niveauet for beskadigelse af hørelsen.

Det er i miljøkonsekvensrapporten ikke angivet, hvor målingerne er foretaget, eller inden for hvilken radius støjen vil forekomme på de forskellige dB niveauer fra 60-90 som angivet i bilaget. Det er derimod angivet, at lyden ikke vil påvirke fuglelivet væsentligt.

Ved normalt lufttryk ved havets overflade og en temperatur på 15 grader celsius bevæger lyden sig med 1.225 km/t. Men der angives ikke betydning af vindretning, vindhastighed og udbredelse af støj for det omkringliggende vand/habitatsområde og fuglene, som opholder sig i Natura 2000-området op til projektområdet.

Det vurderes, at lille skallesluger, stor skallesluger, troidand, knopsvane og skarv ikke påvirkes væsentligt af byudvikling af Stejlepladsen, men det er alene en vurdering og ikke baseret på en gennemført feltundersøgelse, muligvis observationer, men det fremgår ikke af VVM-redegørelsen med bilag.

Jf. miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at det luftbårne støjniveau vil øges pga. terrænregulering, fundering og øget lastbilstrafik. Sidstnævnte pga. kørsel med jord og materialer. Støjniveauet er angivet til at være middel. Det fremgår også af bilagets side 19, at: " I anlægsfasens mest støjende perioder kan boligerne på Bådehavnsgade i dagsperioden opleve en støjbelastning op over 80 dB og de nyopførte boliger i byggefelt I og III omkring 90 dB".

Det fremgår også af miljøkonsekvensrapporten 5, s. 24 at: "Dette vurderes imidlertid ikke at være en væsentlig påvirkning, idet fuglene let vil kunne finde alternative områder i nærheden, og fordi varigheden af støjen vil være begrænset (3 måneder i hver etape – 3 etaper i alt)."

Der er imidlertid ikke fremført dokumentation/observationer for påstanden, og derfor er denne del af redegørelsen ikke tilstrækkelig.

Ligeledes angives det på baggrund af støjberegningerne, at der i perioden kan forventes en støjbelastning på over 80 dB ved bygningerne på Bådehavnsgade og op til 75 dB i dele af havnens habitatområde. Habitatområdet er særligt påvirket i de perioder, hvor der arbejdes i den sydlige del af Stejlepladsen.

Af Niras Rapport fra september 2010 fremgår det: "Det er således ikke muligt at fastlægge en grænseværdi for støj for fugle. Ifølge rapporten er der ikke klar evidens mellem støjniveau og fugleliv, men VVM-redegørelsen fra 2010 konkluderer at et støjbidrag på 60 dB(A) må som udgangspunkt – ud fra litteraturstudier – vurderes at være det bedste bud på et acceptabelt støjniveau".

Ifølge rapporten, med reference til Dooling 2006, ses der fire negative konsekvenser af længerevarende støj:

1. Støj kan i værste fald irritere fugle, så de vælger at forlade deres reder og opgive deres æg eller unger.
2. Støj kan virke stressende og føre til forhøjet niveau af stress-hormoner og påvirke fouragering, søvn og andre aktiviteter, hvilket på længere sigt kan reducere fuglebestandes trivsel, ungeproduktion, overlevelse og bestandsstørrelse.
3. Støj kan skade hørelsen permanent på individuelle fugle.
4. Støj kan besværliggøre den akustiske kommunikation mellem fugle.

Ovennævnte fremgår af VVM-redegørelses bilag 5 som vurderinger, og det må derfor antages, at det er væsentlige observationspunkter, som der skal ses nærmere på.

Jf. bilag 5 fremgår det, at fuglene, som opholder sig i Natura 2000-området op til projektområdet, vurderes allerede at være vænnet til forstyrrelse i form af f.eks. støj fra toge, der passerer jernbanebroen, folk og hunde, der færdes især langs vandet på Stejlepladsen, trafikstøj fra Sjællandsbroen, havnene ud til Natura 2000-området og støj fra de nærliggende skydebaner. Dette er en ren vurdering, som ikke er baseret på iagttagelser af fuglenes adfærd eller fravær, hvilket må være et krav ved denne del af undersøgelsen.

Kulturværdier på Stejlepladsen og Fiskerhavnen

I miljørapporten er kulturmiljøet og dets betydning for området er ikke tillagt nogen betydning. Derfor kan miljørapporten efter vores vurdering ikke danne grundlag for lokalplanens sammenfatning, alene af den grund at den ikke lever op til lokalplanernes eget krav om at "lokalplanen skal indeholde krav til vurdering af bevarelse af kulturhistoriske værdier".

Begrundelse

Ifølge Naturstyrelsen er et kulturmiljø et område, der er "mærket af menneskelig aktivitet, og som har en fortællekraft, der gør miljøet særligt interessant" (Naturstyrelsen: "Kulturmiljøet i kommunernes planlægning - til inspiration"). Er der noget, der er mærket af menneskelig aktivitet, og som har en fortællekraft, er det Stejlepladsen og den tilstødende Fiskerhavn.

Desværre tager hverken lokalplanen og slet ikke den dertilhørende miljøkonsekvensrapport udgangspunkt i denne forståelse af kulturmiljø.

Politisk bør der siges nej til det foreliggende forslag til lokalplan alene af den grund, at hverken lokalplanen eller miljøkonsekvensrapporten lever op til intentionerne i lovgivningen. Den lever heller ikke op til de politiske forventninger, som et flertal i borgerrepræsentationen har givet i forbindelse med beslutningen om byggeri på Stejlepladsen.

Lokalplanen

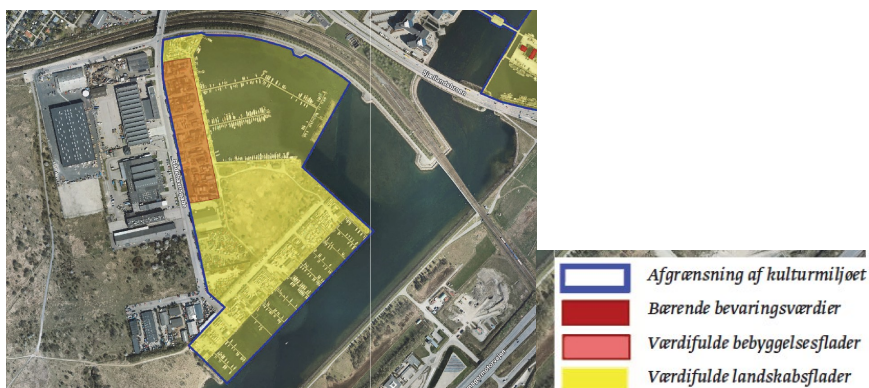
"Området" er i Kommuneplan 2019 beskrevet som et sammenhængende område, omfattende både Stejlepladsen og Fiskerhavnen. Der er intet, som kan tolkes i retning af, at det kun betegner en del af området, nemlig Stejlepladsen.

Derfor må lokalplanens krav til, at der tages højde for "områdets kulturhistoriske værdier, så de væsentligste kvaliteter kan udnyttes som et aktiv og være identitetsskabende" gælde såvel nybyggeriet på Stejlepladsen som Fiskerhavnen.

Ifølge lokalplanen skulle hensynet til kulturmiljøet i Fiskerhavnen være imødekommet ved, at "så meget som muligt af de aktive havnemiljøer bevares, herunder at der gives plads og rum til eksisterende aktiviteter. Der er således sikret areal til opbevaring af bundgarnspæle og fiskenet til erhvervsfiskeri i byrummet mod kysten."

Denne indsnævring til fiskernes pæle og net er i direkte strid med såvel kommuneplanen som Københavns Kommunens beslutninger om "Værdifulde Kulturmiljøer i København - København som havneby" fra 2014, som er langt mere vidtrækkende. Heri fremgår det nemlig (side 3), at det lave selvbyggeri i Fiskerhavnen har bærende bevarings-værdi.

Videre kan man (side 6) læse, at "Fiskerihavnen syd for Slusen har et intimt havnemiljø præget af en selvgroet og tæt bebyggelse" med "en rustik karakter og et nøgtern, upyntet og alligevel malerisk udseende". Hertil er vist dette kort:

COWI viser billedet i retoucheret udgave og glemmer at medtage Fiskerhavens selvbyggeri som bevaringsværdigt, når de bringer dette kort i Miljørapport for lokalplan Stejlepladsen og kommuneplantillæg (side 46). Dette på trods af, at miljørapporten selv understreger dette forhold (side 188).

Figur 17-1 Udpegning af kulturhistorisk miljø fra Københavns Kommuneplan og projektområde.

Kravet til miljørapportens undersøgelse af kulturmiljøet er en grundig undersøgelse af og redegørelse for de konkrete elementer, hvori kulturmiljøet består og påvirkes, både på Stejlepladsen og Fiskerhavnen som et område mærket af menneskelig aktivitet med en særlig fortællekraft.

Spørgsmålet om kulturmiljøet og dets betydning er ikke tillagt nogen betydning. Derfor kan miljørapporten efter vores vurdering ikke danne grundlag for lokalplanens sammenfatning, alene af den grund at den ikke lever op til lokalplanernes eget krav om, at "lokalplanen skal indeholde krav til bevarelse af kulturhistoriske værdier".

En undersøgelse af kulturhistoriske værdier og området "mærket af menneskelig aktivitet," må metodisk som minimum indeholde samtaler og interviews med beboerne i Fiskerhavnen. Ifølge vores oplysninger er der ikke foretaget interview med en eneste beboer, og det fremgår heller ikke af rapporten.

De eneste, der har snakket med beboerne i Fiskerhavnen, og som systematisk har afdækket områdets værdier, er 130 arkitektstuderende, som i 14 dage i både 2019 og 2020 har arbejdet direkte i området.

Om deres projekt og undersøgelsesmetoder skriver de selv: "I september 2020 tog vi (130 førsteårsstuderende og ca. 15 undervisere) ophold på Stejlepladsen i to uger for at iagttage og notere det vi bl.a. så, hørte, rørte ved og fornemmede.

Vi gennemførte et feltstudie med brug af medierne tegning, fotografi, film og tekst for at finde frem til dét der udgør stedet, dets kvaliteter, særpræg og tilskrevne værdier. Netop i september er en ny lokalplan med et arkitektprojekt bag i offentlig høring for Stejlepladsen.

En godkendelse af lokalplanen vil medføre en stor forandring i forhold til hvem og hvor mange, der kommer til at bo og arbejde i området" (Angående Stejlepladsen – Relationer mellem det byggede og det levede liv. Observeret, registreret og dokumenteret i tæt dialog med folk i Fiskerhavnen side 2.)"

Dette er ikke belyst i VVM-vurderingen, og det foreliggende grundlag er ikke tilstrækkeligt.

Det fremgår ikke af miljørapporten, hvordan man vil måle og konkret varetage kulturværdierne. Dette spørgsmål står uafklaret, og det vil i øvrigt være svært at måle, om man kan lykkes med at være skånsom over for det eksisterende miljø uden sådanne måltal og gode planer for varetagelse. Erhverv må sikres naturlig drift. På hvilken måde vil man forventningsafstemme med nye beboere? Kulturværdierne er under pres, hvis man ikke aktivt sikrer, at forventelig støj og lugt fra eksisterende erhverv tillades.

COWI's mangelfulde analyse understreges på side 47 i Miljørapport for lokalplan Stejlepladsen og kommuneplantillæg med nedenstående helt igennem usammenhængende og selvmodsigende bemærkninger (vi tillader os at citere et sammenhængende afsnit direkte for at tydeliggøre manglen på reel analyse, som leder til en række selvmodsigende slutninger, som vi har indføjet kommentarer til):

- = *Citat fra miljørapport*
 - = Kommentar til miljørapport
- *Kulturmiljøet ved Stejlepladsen og dennes sammenhæng med den resterende del af kulturmiljøet Slusen, Bådklubben Valby m.m. vurderes som værende sårbart overfor en realisering af boligområde på Stejlepladsen. Dette bl.a. grundet i anlæggets karakter.*
 - Det er værd at bemærke, at COWI her som indledning fastslår, at kulturmiljøet vurderes som værende sårbart. Det må gælde ikke alene Stejlepladsen, men også Fiskerhavnen, selv om COWI bevidst undlader at nævne dette i rapporten. Dette er et helt afgørende kritikpunkt.
- *Arkitekturen for projektet er i forbindelse med arkitektkonkurrence indtænkt i det bestående kulturmiljø, så de karakteriserende elementer er indarbejdet i nogen grad. Dog vurderes påvirkningen at være begrænset lokalt, da de bærende elementer for den kulturhistoriske udpegning og de elementer, som det er udpeget på baggrund af, er beliggende udenfor planområdet og ikke påvirkes af projektet.*
 - Med henvisning til Københavns Kommunes Værdifulde Kulturmiljøer i København - København som havneby fra 2014 (side 6) kan bærende elementer kun være "det intime havnemiljø præget af en selvgroet og tæt bebyggelse." Men uden form for dokumentation eller argumentation konkluderes det, at byggeriet på Stejlepladsen alene vil have begrænset påvirkning på Fiskerhavnen's bærende kulturmiljø, der jo som udgangspunkt blev beskrevet som værende særligt sårbart.
- *Gennemførelsen af plangrundlaget vil dermed have nogen påvirkning af kulturmiljøet. Dette er blandt andet begrundet i, at Stejlepladsen er en del af udpegningen til kulturmiljøet, men ikke en del af de bærende bevaringsværdier.*
 - Her gentages den grundlæggende forkerte præmis for analysen af kulturmiljøet: At byggeriet på Stejlepladsen kun skulle have betydning for Stejlepladsen og ikke Fiskerhavnen, selv om dette område har "bærende bevaringsværdier". Det er der intet belæg for.

- I tekstsamlingen "Angående Stejlepladsen – Relationer mellem det byggede og det levede liv. Observeret, registreret og dokumenteret i tæt dialog med folk i Fiskerihavnen" kan man (side 7) læse: " Man kan på mange måder sige, at jorden på Stejlepladsen indeholder en kulturarv, og ved at dykke ned i denne så kigger man ind i selve historien på tilblivelsen af København som by. Hvis der i fremtiden bliver bygget på pladsen, vil det betyde, at en stor del af jorden vil blive fjernet og rensset. Dette vil altså i høj grad fjerne denne kulturhistoriske værdi og det billede som Stejlepladsen danner af Københavns udvikling. Stejlepladsen er i dag af et rekreativt område med lav vegetation, græsdomineret flora samt spredt selvgroet bevoksning af træer og buske. Naturen på Stejlepladsen afspejler altså direkte jorden som den gror i. Træerne på pladsen vokser nemlig ikke særlig højt, da jorden ikke er næringsrig, men blot rig på mursten og beton. Det er altså meget tydeligt at den kulturhistoriske baggrund for dannelsen af Stejlepladsen har præget naturen i området i dag."

Kulturmiljøet indeholder altså meget mere end Miljøkonsekvensrapportens stærkt begrænsede beskrivelse.

- *Endvidere er sammenhængskraften for hele kulturmiljøet de marine aktiviteter og medfølgende kulturmiljøer. Det vurderes, at disse ikke vil blive begrænset af gennemførelsen af lokalplanen.*
 - Igen erstattes undersøgelse og analyser af løse påstande og vurderinger. Der er intet grundlag i rapporten for konklusionen om, at kulturmiljøet på Stejlepladsen og i Fiskerihavnen ikke vil blive begrænset af byggeriet.
- *Desuden vurderes bebyggelsesplanen samt facadevalg og farve, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten, i nogen grad at være tilpasset kulturmiljøet. De konkrete farver, som er vist i visualiseringen, er vejledende som eksempler. Der stilles dog krav om, at facadevalg, tagkonstruktion eller farve er forskellige.*
 - Endelig indeholder miljørapporten noget konkret, og så er det et spørgsmål om facadevalg og farve! Og ikke engang dette kan man stole på, da det fremgår, at det blot er vejledende eksempler. Det er uprofessionelt og uden fagligt indhold at reducere hensynet til kulturmiljøet til facadevalg og farvevalg.

- ” Vi betvivler, at dette imødekommes ved blot at indføre et varierende materiale- og farvevalg i de fremtidige boliger, samt et vagt element af selvbygmuligheder. Området omkring Stejlepladsen er unikt qua menneskene, der bor der, samt deres sociale fællesskab, og den diversitet og historie, der er indlejret deri. Kan den sammenhæng og historie integreres i det nye byggeri, ved at skabe en imiteret kulisse af farverige facader, når den egenskab af eksperimentarium, som det oprindelige miljø besidder, mangler i projektets essens? Man kan kritisere, at der ikke er udført en grundlæggende etnografisk og antropologisk undersøgelse af Stejlepladsen, inden lokalplanen blev udformet. Stejlepladsen er et unikt lokalmiljø i storbyen, hvor fællesskabet er i fokus, og hvor der er plads til, at både natur og den menneskelige udfoldelse kan gro vildt. I fiskerihavnen oplever man nærmest et historisk vingesus, idet man får en fornemmelse af, hvordan en ”rigtig” havn (versus en lystbådehavn) har været”. (Angående Stejlepladsen – Relationer mellem det byggede og det levede liv. Observeret, registeret og dokumenteret i tæt dialog med folk i Fiskerihavnen” side 27)
- *Den samlede påvirkning på kulturhistoriske interesser vurderes derfor ikke at være væsentlig.*
 - Dette er en himmelråbende postulerende og fejlagtig konklusion, som blot understreger, at Miljørapport for lokalplan Stejlepladsen og kommuneplantillæg er et skrivebordsarbejde tilpasset By & Havns ønsker. Hvordan kan man afdække kulturværdier af et område, der er mærket af menneskelig aktivitet, og som har en fortællekraft:
 - uden at opliste de forskellige kulturværdier, der eksisterer for både Stejlepladsen og Fiskerihavnen
 - uden at prioritere betydningen af de forskellige kulturværdier,
 - uden at være i dialog med de mennesker, der bor i området, og
 - uden at komme med bud på, hvordan vekselvirkningen mellem ”den nye kultur” og den eksisterende kultur for hele området kan foregå i fremtiden, således at den bevaringsværdige kulturværdi bevares eller udvikles.

Det fremgår ikke af Lokalplansforslag eller COWI's miljørapport, hvordan man vil måle og konkret værne om de kulturværdier, som i dag eksisterer på Stejlepladsen og Fiskerihavnen.

Mindstekrav må være en systematisk opstilling af de kulturhistoriske værdier, der eksisterer i det samlede område. Bortset fra variation i facadevalg og farve er der ingen overvejelser eller forslag til, hvordan man i fremtiden vil værne om det sårbare kulturmiljø.

Det kan godt være, at det politiske flertal vil fastholde byggeriet, men hvad er problemet i at kræve ordentlige undersøgelser som grundlag for lokalplanen?

En kulturhistorisk undersøgelse af det samlede område, som er "mærket af menneskelig aktivitet og som har en fortællekraft, der gør miljøet særligt interessant" (Naturstyrelsens definition af kulturværdi), kræver feltundersøgelser i området med de mennesker, som har skabt og er en del af de kulturhistoriske værdier.

I det mindste kan nævnes følgende kulturhistoriske værdier:

1. De blandede bebyggelser ved Fiskerhavnen indeholder "bærende bevaringsværdier for kulturmiljøet."
2. Fiskerhavnen har et intimt havnemiljø præget af en selvgroet og tæt bebyggelse. Bebyggelsen, der er grupperet omkring smalle stræder mellem havnen og Bådehavnsgade, har en rustik karakter og et nøgternt, upyntet og alligevel malerisk udseende.
3. Fiskerhavnen rummer de sidste bundgarnsfiskere i København, med plads til opbevaring af bundgarnspæle og fiskenet på Stejlepladsen. Fiskerhavnen er en aktiv havn, hvor kulturværdierne er under pres, hvis man ikke aktivt sikrer, at forventelig støj og lugt tillades.
4. Et unikt maritimt miljø i det hele taget, med plads til beboelse og erhvervsfiskerne. En særlig grad af socialt sammenhold i bådclubberne.
5. Den særlige vekselvirkning mellem erhvervsfiskeri og bådclubber, hvor der i dag er rum og plads til støj fra reparationer og lugtgener fra maling og plaststøbning. I redegørelsen side 17 nævnes virksomheder i nærheden, men bådclubberne og erhvervsfiskeriets mulighed for i fremtiden at kunne eksistere på de nuværende betingelser nævnes ikke.
6. Fiskerhavnen er kendetegnet af at være en af sidste aktive rester af "det gamle København" jf. kommuneplan. Forudsætningerne for dette miljø vil blive forrykket med det massive pres, Fiskerhavnen vil blive udsat for med flere mennesker (beboere), befolkningstæthed og øget trafik i det samlede planområde.
7. Den tætte sammenhæng og vekselvirkning mellem mennesker (Fiskerhavnen) og natur (Stejlepladsen). Denne sammenhæng er identitetsskabende og er med til forme et af særkenderne for både Fiskerhavnen, men også ved den særlige Sydhavnskultur.
8. Det identitetsskabende miljø i området er kendetegnet ved selvbyggeri, plads, rum og mangfoldighed. En verden, der er åben over for borgere især fra Sydhavnen (såvel den gamle som nye del), Vesterbro og Valby.
9. Et særligt kendetegn er den særlige ro, som Stejlepladsen og Fiskerhavnen emmer af, som giver plads til menneskers fordybelse og til at "glemme den forjagede tid". Den skaber plads til et unikt miljø, hvor "alle kender alle mentalitet".
10. Et særligt træk ved det identitetsskabende miljø er plads og rummet til "forandringer fra neden", til lokale initiativer som selvbyg eller Sydhavnens Folkemøde.

11. Den tætte kontakt mellem Fiskerhavnen og naturen, både det tidligere fredede område på Stejlepladsen, den fredede Tippen og Natura 2000-området, er enestående for København. Især med Corona-krisen har behovet for dette område været massivt og vil være det fortsat.
12. Plads til, at skoler kan undervise udendørs i naturen, plads til aktiviteter for børn, plads til sociale og kunstneriske aktiviteter, workshops for studerende og andre opbyggelige og sunde aktiviteter. Spørg bare skoler og andre institutioner for børn, hvor stor betydning udviklingen af et "læringssted" for Valby, Sydhavnen og Vesterbros børn vil kunne få.
13. Stejlepladsen indeholder en kulturarv, som når man dykker ned i den, giver et kig ind i selve historien om tilblivelsen af København som by.
14. En fiskerihavn med en kulturarv, der fortæller historien om arbejderne i København, om forandringer 'fra neden' gennem fællesskab og sammenhold. En væsentlig kulturarv, ikke bare for Fiskerhavnen, men for **hele** København.

Grønne områder og deres sammenhæng med hinanden

Der er intet i det fremlagte høringsmateriale, som viser, at man har taget stilling til de sundhedsmæssige aspekter ved adgang til naturområder, heller ikke betydningen af sammenhængende områder samt kort adgang til grønne områder. Det, mener vi, er nødvendigt at belyse, inden lokalplanen vedtages.

Begrundelse

Med henvisning til Århus-konventionen, som Danmark har underskrevet i 82, fremgår det af præambel, at parterne, der har underskrevet konventionen:

” ... erkender, at enhver person har ret til at leve i et miljø, der er passende for hans eller hendes sundhed og trivsel og pligt til, både enkeltvis og i forening med andre, at beskytte og forbedre miljøet til gavn for nulevende og kommende generationer. ”

Dette gælder også for Københavns Kommune. Det fremgår imidlertid intet sted i det fremlagte høringsmateriale (VVM-redegørelse med bilag), at Københavns Kommune har forholdt sig til denne del af Århus-konventionen.

Århus-konventionen rækker ind i fremtiden og har til formål at sikre, at kommende generationer har adgang til et godt miljø. Af konventionens artikel 1, Formål, fremgår det:

”Med henblik på at bidrage til beskyttelsen af den ret, der tilkommer ethvert menneske i denne og kommende generationer, til at leve i et miljø, der er tilfredsstillende for hans eller hendes sundhed og velbefindende...”

Ved bebyggelse af det affredede område fratages kommende generationer et tilfredsstillende nærmiljø, hvilket er problematisk, specielt fordi der bliver færre grønne arealer og mindre grønt areal pr. indbygger. Og det kan ikke gøres om, når området først er bebygget.

I lokalplansforslaget anfører Københavns Kommune, at den arbejder med ”miljømæssig bæredygtighed”. Hele lokalplansforslaget beviser det modsatte.

Kommunen ønsker at bygge boliger på et grønt område, som hidtil har været en del af Kalvebodkile-fredningen. Danmarks natur er nødlidende, ikke mindst i og omkring København. Naturen er nødlidende af mange grunde, men en af dem er opsplitning i mindre områder. Naturen har brug for at hænge sammen.

Stejlepladsen er et grønt område, der forbinder de andre grønne arealer i Kalvebodkile-fredningen på Amager og Sydhavnstippen. Sydhavnstippen hænger igen sammen med Valbyparken, der ganske vist ikke er ”ægte” natur, men dog et grønt og rekreativt område til gavn for planter, dyr og mennesker.

Lokalplanforslaget klipper de grønne områder i stykker og ødelægger dermed den sammenhæng, som naturen har brug for. Arter kan ikke sprede sig, når naturen kun får lov til at eksistere i små, separate lommer. Det gælder såvel planter som landlevende dyr. Fuglelivet bliver naturligvis også påvirket negativt, når fuglenes levesteder forsvinder, men fuglene har også brug for sammenhængende grønne områder, når de trækker. Trækfugle har behov for gode, grønne, sammenhængende arealer, når de rejser. Det binder deres ruter sammen, og det giver dem mulighed for at raste og fouragere undervejs.

Mennesker har brug for natur, herunder sammenhængende, bynær natur og grønne områder. Naturen har påviseligt en positiv effekt på både psykisk sårbar og menneskers mentale helbred.

Mennesket er ikke skabt til at leve blandt beton og asfalt. Lokalplanforslaget omfatter plantning af 800 træer, men de kan på ingen måde erstatte det rekreative, selvgroede og "ufriserede" område, som Stejlepladsen i dag udgør. Valbyparken er en grøn og "friseret" form for rekreativt område, som er fin og nemt tilgængelig for mange mennesker. Men vi har også brug for levende, fri og selvregulerede områder. Derfor bør Københavns Kommune droppe sine planer om at bebygge Stejlepladsen.

Corona-krisen har med al ønskelig tydelighed demonstreret, at københavnere har behov for at kunne komme ud i det fri. Men det er ikke kun aktuelt under pandemier og andre større kriser. Den bynære natur er vigtig for borgernes velvære. Hvis der lægges mange tusinde kvadratmeter byggeri på Stejlepladsen, mindskes de grønne arealer i området betragteligt. Samtidig vil de mange mennesker, der skal bo i bebyggelsen, medføre et stort pres på de reducerede grønne arealer. Der bliver mindre plads til naturen, mindre plads til dem, der har brug for ro – og mere trængsel og støj.

Fiskerhavnen, d. 18. oktober 2020

Peter M. Løgstrup
Bådehavnsvej 55A
2450 Kbh. SV